

MD - 3805, mun. Comrat, str. Lenin, 177
tel./fax: (+ 373 298) 23446
email: caco@justice.md

MD - 3805, мун. Комрат, ул. Ленина, 177
тел./факс. (+373 298) 23446
email: caco@justice.md

de la « 23 » 01 2022 № 4r-178/2021 / 8901

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ a RM

Vă expediem sesizarea pentru controlul constituționalității prevederilor art. 476 alin. (1) Cod contravențional depusă de avocatul Dandăș Veaceslav pe cauza la cererea înaintată de procurorul-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, Cîlcic Victor, de revizuire a deciziei emise de procurorul Covaliov Vitali din 10 octombrie 2017 în privința contravenientului Saitarî Nicolai învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) și art. 78 alin. (2) Cod contravențional.

Anexă: 17 file

PREȘEDINTE INTERIMAR AL
CURȚII DE APEL COMRAT
ex. Odnostalco

GRIGORI COLEV

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII.

1. Nume DANDEȘ
2. Prenume VEACESLAV
3. Funcția Avocat

6. Numele și prenumele reprezentantului –
7. Ocupația reprezentantului –
8. Adresa reprezentantului –
9. Tel. –
10. Fax. –
11. –

II. OBIECTUL SESIZĂRII

12. Obiectul sesizării îl constituie art.476 alin.(1) Codul Contravențional "procurorul dispune de dreptul de a înainta cerere de revizuire a deciziei sau hotărârii emise în cauza contravențională dacă se constată că în acțiunile contravenientului sînt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de Codul penal", **pe motiv de neclaritate și imprevizibilitate a acestei prevederi.**
13. Norma dată creează posibilitatea inițierii de către procuror a procedurii de revizuire pe temeiul "în acțiunile contravenientului sînt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de Codul penal" în orice moment și punerea ulterioară a persoanei sub învinuire pentru aceeași faptă.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ.

14. La 16 octombrie 2020 procurorul șef interimar al Procuraturii UTA Găgăuzia Cîlcic Victor a înaintat judecătorei Comrat, Sediul Central, demers de revizuire a deciziei emisă de procurorul Covaliov Vitali din 10.10.2017 în privința contravenientului Saitarîi Nicolai în comiterea contravenției prevăzute de art.69 alin.(1) și art.78 alin.(2) Cod Contravențional.

15. Prin demersul procurorului s-a solicitat, inclusiv:

"1. A repune în termen demersul de revizuire, dacă instanța va considera că demersul este înaintat tardiv."

16. Prin hotărîrea Judecătoria Comrat, Sediul Central din 09 iunie 2021 pe cauza contravențională în ordine de revizuire nr. 4rh-03/2021 (4-20128982-23-4rh-16102020), instanța a decis:

"Se admite parțial cererea înaintată de către procurorul șef interimar al Procuraturii UTA Găgăuzia Cîlcic Victor, de revizuire a deciziei emisă de procurorul Covaliov Vitali din 10.10.2017 în privința contravenientului Saitarlî Nicolai în comiterea contravenției prevăzute de art.69 alin.(1) și art.78 alin.(2) Cod Contravențional.

Se declară nulitatea ordonanța procurorului adjunct al procurorului șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, șef oficiu Vulcănești, Vitali Covaliov din 12 iulie 2017 prin care s-a dispus pornirea procesului contravențional în privința contravenientului Saitarlî Nicolai în comiterea contravenției prevăzute de art.69 alin.(1) și art.78 alin.(2) Cod Contravențional, din motiv că pentru același fapt este pornită urmărirea penală.

Se declară nulitatea ordonanța procurorului adjunct al procurorului șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, șef oficiu Vulcănești, Vitali Covaliov din 10.10.2017 prin care s-a recunoscut vinovat Saitarlî Nicolai în comiterea contravenției prevăzute de art.69 alin.(1) și art.78 alin.(2) Cod Contravențional, aplicîndu-se sancțiune contravențională amendă în mărime de 40 unități convenționale, ceea ce constituie 2000 lei

În rest demersul înaintat de către procurorul șef interimar al Procuraturii UTA Găgăuzia, Cîlcic Victor, se respinge ca neîntemeiat".

17. Hotărîrea Judecătoria Comrat, Sediul Central din 09 iunie 2021 a fost contestată cu recurs, și se află pe rolul Curții de Apel Comrat, în ordine de recurs.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR PERTINENTE.

Legislația pertinentă.

18. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20 Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Precum și principiului non bis in idem (dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă), prevăzut la articolul 4 al Protocolului nr.7 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și articolul 14 alin. 7 al Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice.

19. Prevederile relevante ale Codului Contravențional:

Articolul 5. Principiul legalității

(1) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei contravenții, nici supus sancțiunii contravenționale decât în conformitate cu legea contravențională.

(2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sînt interzise.

Articolul 9. Principiul individualizării răspunderii contravenționale și sancțiunii contravenționale

(1) La aplicarea legii contravenționale se ține cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante ori agravante.

(2) Nimeni nu poate fi supus de două ori răspunderii contravenționale pentru una și aceeași faptă.

Articolul 475. Deschiderea procedurii de revizuire

(1) Procedura de revizuire se deschide în favoarea contravenientului în termen de cel mult 6 luni din momentul apariției uneia dintre temeiurile prevăzute la alin.(2).

Articolul 476. Revizuirea deciziilor și a hotărârilor în cauzele contravenționale

(1) Procurorul dispune de dreptul de a înainta cerere de revizuire a deciziei sau hotărârii emise în cauza contravențională dacă se constată că în acțiunile contravenientului sînt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de Codul penal.

20. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală:

Articolul 459. Termenele de revizuire a procesului penal

(1) Revizuirea unei hotărâri de achitare, de încetare a procesului penal, precum și revizuirea unei hotărâri de condamnare pentru motivul că pedeapsa este prea ușoară sau pentru că celui condamnat trebuie aplicată legea privitoare la o infracțiune mai gravă, se pot face numai înăuntrul termenelor de prescripție a învinuirii, stabilite în art.60 din Codul penal, și cel mai târziu pînă la un an de la descoperirea circumstanțelor prevăzute în art.458 alin.(3).

(2) Revizuirea în favoarea condamnatului a unei hotărâri de condamnare, în caz de descoperire a circumstanțelor prevăzute în art.458 alin.(4), nu este limitată de nici un termen.

21. Practica relevantă a Curții Constituționale:

În Hotărârea nr. 12 din 14 mai 2015, Curtea a statuat că:

”71. Curtea observă, de asemenea, că prevederile cuprinse la alineatul (1) al art. 287, în fapt, acordă procurorului ierarhic superior dreptul de a relua urmărirea penală oricând și în lipsa unor temeiuri clar definite, care ar putea fi considerate judicioase în fiecare caz individual.

72. Curtea menționează că norma supusă controlului constituționalității plasează persoana într-o stare de incertitudine pentru un termen nedefinit și pentru circumstanțe care pot fi invocate aleatoriu la redeschiderea cauzei penale.

94
18
și
ul
le
u
1
1
2
a
n
ă

73. De principiu, Curtea subliniază că odată cu încetarea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire sau clasarea cauzei penale persoana urmează a dispune de certitudinea și convingerea că nu va mai fi bănuită și urmărită penal."

PRETINSELE ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI ȘI ARGUMENTE PERTINENTE.

22. La art.475 alin.(1) Codul Contravențional, legiuitorul instituie un termen concret pentru deschiderea procedurii de revizuire, ca la alin.(2) să reglementeze temeiurile de revizuire.

23. Prevederile art.476 alin.(1) Codul Contravențional după conținut, relevă un temei distinct de revizuire față de cele de la art.475 alin.(2) Codul Contravențional, și nici într-un fel nu face referire la care-va termene sau norme care prevăd termene aplicabile cazului de inițiere a procedurii de revizuire pentru procuror.

24. Exercițiul juridic de interpretare nu ne permite să identificăm un răspuns clar și precis la întrebarea dacă este aplicabil termenul de 6 luni de la art.475 alin.(1) Codul Contravențional și pentru acest temei de revizuire.

25. Prevederile de procedură penală, atât la capitolul realuarea urmăririi penale cât și revizuirea procesului penal, sunt clar reglementate cu instituirea de termene concrete de decădere, în interiorul cărora subiecții procesuali, inclusiv procurorul, pot iniția reluarea/revizuirea "hotărîrilor" definitive.

26. Analiza conținutului art.476 alin.(1) Codul Contravențional, relevă că această normă este contrară garanțiilor instituite prin art.21 din Constituție, contravine principiului non bis in idem și nu corespund cerințelor de calitate a legii, din motivul lipsei căror-va termene concrete drept condiție pentru inițierea revizuirii de către procuror pe temeiul respectiv.

V. EXPUNEREA CERINȚELOR AUTORULUI SESIZĂRII.

27. VERIFICAREA CONSTITUȚIONALITĂȚII

"Procurorul dispune de dreptul de a înainta cerere de revizuire a deciziei sau hotărîrii emise în cauza contravențională dacă se constată că în acțiunile contravenientului sînt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de Codul penal" din art.476 alin.(1) Codul Contravențional, pe motiv de neclaritate și imprevizibilitate a acestei prevederi, în sensul lipsei instituirii unor termene concrete în interiorul cărora procurorul poate iniția procedura de revizuire.

VI. EXPUNEREA DATELOR SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII.

28. Anterior prevederile art. 476 alin.(1) Codul Contravențional în sensul acestei sesizări nu a fost obiectul examinării de către Curtea Constituțională.
29. Prevederile art. 476 alin.(1) Codul Contravențional, urmează a fi aplicate la caz, fiind și temeiul demersului de revizuire, și însuși procurorul a sesizat că a depus cererea tardiv, și a solicitat repunerea în termen, ceea ce implică necesitatea verificării constituționalității acesteia.
30. Verificarea constituționalității normei contestate este de competența exclusivă a Curții Constituționale și nu poate fi lăsată la latitudinea interpretărilor din partea instanțelor de judecată, deoarece problema ridicată, ține nu doar de simpla neclaritate a legii penale, dar de incertitudine totală, în condițiile omisiunii de reglementare.

VII. LISTA DOCUMENTELOR.

31. La prezenta sesizare urmează a fi anexate materialele cauzei contravenționale.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA.

32. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Comrat, 17 ianuarie 2022

În apărarea drepturilor și intereselor legale ale lui Saitarlî Nicolai

Avocat, apărător Dandesh Veaceslav

16

ÎNCHEIERE

17 februarie 2022

mun. Comrat

Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat

în componența:

președinte, judecătorul

Starciuc Ștefan

judecătorii

Gubenco Serghei și Curdov Afanasi

judecând în ordine de recurs, cererea de recurs depus de avocatul Dandăș Veaceslav în interesele lui Saitarlî Nicolai împotriva hotărârii judecătoreiei Comrat sediul central din 09 iunie 2021 emisă în cauza la cererea înaintată de procurorul-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, Cîlcic Victor, de revizuire a deciziei emise de procurorul Covaliov Vitali din 10 octombrie 2017 în privința contravenientului Saitarlî Nicolai învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) și art. 78 alin. (2) Cod contravențional

c o n s t a ț ă :

În procedura Curții de Apel Comrat în calitate de instanță de recurs se află spre examinare recursul depus de avocatul Dandăș Veaceslav în interesele lui Saitarlî Nicolai împotriva hotărârii judecătoreiei Comrat sediul central din 09 iunie 2021 emisă în cauza la cererea înaintată de procurorul-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, Cîlcic Victor, de revizuire a deciziei emise de procurorul Covaliov Vitali din 10 octombrie 2017 în privința contravenientului Saitarlî Nicolai învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) și art. 78 alin. (2) Cod contravențional.

În ședința instanței de recurs din 17 ianuarie 2022, avocatul Dandăș Veaceslav reprezentând interesele lui Saitarlî Nicolai înainta o cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate cu solicitarea sesizării Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității anumitor sintagme din art. 476 alin. (1) Cod contravențional.

În motivarea cererii sale a indicat că conform „Gidul practic privind condițiile de admisibilitate a sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate la Curtea Constituțională” solicită controlul prevederilor art. 476 alin. (1) Cod contravențional care anterior nu a fost obiectul examinării de către Curtea Constituțională.

Menționează că verificarea constituționalității normei contestate este de competență exclusivă a Curții Constituționale și nu poate fi lăsată la latitudinea interpretărilor din partea instanțelor de judecată, deoarece problema ridicată, ține nu doar de simpla neclaritate a legii contravenționale, dar de incertitudinea totală, în

condițiile omisiunii de reglementare, și este evidentă necesitatea verificării constituționalității și clarificării sensului sintagmelor enunțate de la art. 476 alin. (1) Cod contravențional, din perspectiva argumentelor aduse față de norma criticată.

Solicită petentul ridicarea excepției de neconstituționalitate și suspendarea examinării cauzei contravenționale date până la examinarea sesizării de către Curtea Constituțională. (f.d.91)

Potrivit prevederilor art. 7 alin. (3)-(3¹) Cod de procedură penală, *în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:*

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

La caz, instanța de recurs menționează că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Prin urmare, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de art.7 alin. (3¹) Cod de procedură penală, Colegiul menționează că prevederile art. 476 alin. (1) Cod contravențional constituie obiect al controlului de constituționalitate, aceasta ne mai făcând obiectul controlului de constituționalitate.

Din aceste considerente, ținând cont că normele art. 476 alin. (1) Cod contravențional urmează a fi supuse controlului de constituționalitate, și că acestea urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei dedusă judecării, Colegiul judiciar consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului vizat.

În contextul ridicării excepției de neconstituționalitate, instanța de recurs ține să indice prevederile art. 7 alin. (3²) Cod de procedură penală, conform cărora *ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la*

pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

În legătură cu necesitatea expedierii la Curtea Constituțională pentru verificarea constituționalității prevederilor art. 476 alin. (1) Cod contravențional, Colegiul judiciar menționează, că în conformitate cu pct. 81 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, potrivit prevederilor legale în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului.

Colegiul reține, că suspendarea procesului până la soluținarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate, este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluținarea unei speței.

În baza celor expuse, conducându-se de art. art. 7, 342 Cod de procedură penală, Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat,

d i s p u n e:

Se sesizează Curtea Constituțională privind controlul constituționalității prevederilor art. 476 alin. (1) Cod contravențional.

Se suspendă dezbaterile judiciare asupra recursului depus de avocatul Dandș Veaceslav în interesele lui Saitarlî Nicolai împotriva hotărârii judecătoreiei Comrat sediul central din 09 iunie 2021, emisă în cauza la cererea înaintată de procurorul-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, Cîlcic Victor, de revizuire a deciziei emise de procurorul Covaliov Vitali din 10 octombrie 2017 în privința contravenientului Saitarlî Nicolai învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) și art. 78 alin. (2) Cod contravențional, *până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.*

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul:

Starciuc Ștefan

Judecătorii:

Gubenco Serghei

Curdov Afanasi

